

Egy jó cím legyen figyelemfelkeltő. Blickfangos, azaz ötletes. De passzoljon a témához is, természetesen. Olyan ez, mint egy portré. Lehet, hogy szebb rajta az ember, de megette a fene, ha idegennek tűnik saját magának is. Így voltam én a Fenyő Mártáról készült írással. Szívem szerint azt írtam volna címéül: **FIRST LADY**. Merthogy az. Többszörösen is. Nála persze nem a diplomáciában honos, az államfő feleségének kijáró titlust jelenti, hanem világszereplő egy sor dologban. Hogy csak a legújabbat említsem: Brüsszelben a mellére tűzték a feltalálók lovagrendjét. Személyében először kapta hölgy és először magyar állampolgár ezt a kitüntetést.

1985-ben az Ifjú Feltalálók Világkiállításának fődíját hozta haza találmányukkal. Hetvennégy ország több mint ezernyolcszáz újdonsága közül lett az első az **EVOLITE** lámpa. Tudtommal ő az első igazán sikeres női feltaláló Magyarországon, és ő az a fajta vállalkozó, aki ha az üzletről kérdezik, kicsit röstelkedve azt mondja: „Köszönöm, jól megy”. Ha mérhető lenne az egy fő/napra jutó boldogságérzet, akkor abban is az élen járna.



Portré cím nélkül

A svábhegyi lakásból páratlan panoráma nyílik a városra. Alattunk pici domb csupán a Gellérthegy, pontoszerű a Szabadság-szobor, makettszerű a Parlament. Fenyő Márta tíz év alatt megszokhatta már a pompás látványt, mégis boldog, valahányszor kilép a teraszra. Gyorsan elfelejtette, hogy az építkezés éveiben volt eset, amikor tíz deka párizsit is meg kellett fontolni. Két gyerekkel éltek egy fizikus és egy közgazdász-kutató fizetéséből. De Márta nem szeret rágódni ennél nagyobb problémákon sem. Mellesleg azokban az években kezdte első kutatásait a polarizált fénykezelés hatásmechanizmusával kapcsolatban, és hogy azokat nyugodtan végezhesse, havi 1200 forintos állást vállalt.

– Ha segítő és támogató körülmények vettek volna körül, mint ahogyan sohasem vettek, akkor ma sokkal előbbre tartanánk. Előbbre tartana az orvosi diagnosztika és a terápia is. Egy csomó szenvedést, kórházi ápolást, korai nyugdíjazást meg lehetett volna spórolni. Még a nemzetközi siker sem könnyítette meg az **EVOLITE** lámpa hazai karrierjét. Hiába próbálkoztam, egyszerűen nem találtam olyan magyar céget, amely vállalta volna a gyártást. Svájcban láttak benne fantáziát. 1986-ban megvásárolták a gyártási jogot, és **BIOPTRON** néven forgalmazni kezdték. Kollégáimmal 1981-ben jutottunk arra a gondolatra, hogy a lábszárfekélyes betegek



kezeléséhez nem feltétlenül szükséges a drága és nehezen elérhető lézertáplálás. A betegség kezelésében kiváló eredmények érhetők el a lényegesen olcsóbb, könnyebben kezelhető, polarizált fényű lámpával. A lábszárfejkély szinte népbetegség. Különösen a visszeres, érszűkületes, idős emberek szenvednek tőle, néha éveken át. A fényterápiával az esetek többségében látványos és gyors javulást érünk el, a fájdalom például már néhány kezelés után csökken, ill. megszűnik.

Márta szavainak igazát 16 ezernél is több gyógyult beteg igazolja. A férjével közös vállalkozás a gyógycentrum, amely szintén egyedülálló a világon.

- Ilyen gyógycentrum - az hiszen - valóban nincs több a világon. Hiszen mint a polarizált fényterápia egyik feltalálója, az ezzel kapcsolatos alap- és alkalmazott kutatások szervezője, vezetője az évek során nagyon sok ismeretanyagot gyűjttem össze. Így meg tudom lélni, hogy mi minden használható eredményesen ez a terápia. Jelenleg négy sebész és egy bőrgyógyász szakorvos, továbbá nagyon kvalifikált asszisztensek és gyógyszerészek dolgoznak nálunk.

- A vendéglány tele van hálókódó bejegyzésekkel. Az is megtörtént már, hogy egy néni Márta kezelt akarta megszólalni nem vár gyógyulása vizionásaként.

- A gyógycentrum betegei úgy érzetik, a Társadalombiztosítás cserbenhagyta őket, hisz kezelésükhöz rendszeresen nem járul hozzá. Nagyon örülnek, ha az Egészségbiztosítási Pénztár befogadná és rendszeres támogatásban részesítené betegeinket. Gyógyulás esetén ez a műtéti költség is megtakarítható. Általában a műtéti hegek begyógyulásának időtartama lényegesen csökkenthető a Bioptron fénykezeléssel, rendszeres használata azt jelenthetné, hogy jóval kevesebb napot kellene a betegeknek kórházban tölteni.

- Úgy hallottam, jelenleg problémát jelent számotokra egy, a vitathatatlan eredményeitekről szóló tudományos igényű cikk publikálása is.

- Ez igaz, de majd ezt is megoldjuk. Néha türelmetlen vagyok, de nem pesszimista. Már az is óriási eredmény, hogy jó néhány orvos hozzánk küldi azokat a betegeket, akiknek a gyógyulását a mi terápiánktól várják.

Hallgatom Mártát. Szavainak lendülete magával ragad. Vajon miből meríti hihetetlen energiáját? Abból, hogy már gyerekkorában dolgoznia kellett nyaranként, hogy több jusson a család asztalára? Így is csak az érettségi környékén kapta meg élete első új ruhadarabját, egy télikabátot. Addig - bármilyen hihetetlen - bátyja kint holmijait hordta. Igaz, azok is jól állhattak nyúlánk, kisportolt alakján. Merthogy nyolcéves kora óta versenyszerűen úszott, s ma sem érzi jól magát a heti kétháromszori uszoda és rendszeres torna nélkül.

- Kicsi korunk óta ünnepek számítottak a hétvégék, mert ilyenkor volt együtt a család. A szüleim rengeteget dolgoztak, így nagyon örültünk az együttléteknél. Ötéves koromban anya minden második reggel hat órára kivit az uszodába, hóban és fagyban is; néha kicsit szenvedtem, de ebből nem engedtem. Mint ahogy tűzönvízen át ragaszkodott az egyenességhez, az igazmondáshoz is. Nem bírja még a hazugságszerű elkenéseket sem. Ahogyan rendet, tisztaságot tart a lakásban, ugyanezt követeli meg az emberi kapcsolatokban is. A kisebbik lány, Judit gyakran tornázik együtt a





FOTÓ: HAVAS MIKLÓS

mamával. A lakás galériáján lévő tornaszőnyeg nem sokat unatkozik. Márta állóképességét minden bizonnyal a rendszeres mozgásnak köszönheti, mint ahogyan csinos, az évek múlásával nem sokat változó alakját is.

– Biztosan sokan kérdezték már, hogy segítette a sikerben, hogy a felhaláló egy csinos nő?

– Úgy gondolom, igen. Sokszor tapasztaltam, hogy üzleti partnereink nagyra értékelték cél tudatoságomat és energiámat, annak ellenére, hogy női mivoltomat nem akartam soha háttérbe szorítani. Gyakran éreztem előnyét annak a tipikusan női tulajdonságnak, amit ráérzésnek, empátiának neveznek.

S hogy férjét, Pataki Istvánt is jól tudja „kezelni”, példa rá több mint negyedszázados közös életük. István a maga mackós nyugalomával, megfontoltságával kiegészíti felesége dinamizmusát. Közös vállalkozásukban is ideális a munkamegosztás. Márta a menedzselésért felelős szakmai főnök, férje – közigazdász lévén – a pénzügyi irányító. Érdekel, nem zavarja-e a férfit, hogy ennyire cél tudatos nő a felesége?

– Ilyennek ismertem meg Mártát. Ha zavart volna, nem lenne a feleségem. Jó tulajdonsága, hogy hamar túlteszti magát a kudarcokon. Egykét napig kesereg, utána már az újabb lépé-

seken törí a fejét. Vita csak akkor van közöttünk, ha úgy látom, túl sokat vállal. István is tudja, aggodalma az esetek többségében fölösleges. Márta ars poeticája ugyanis három „T” betű. Tisztesség, tehetség, tolerancia. Többszöri találkozásunk után hozzátehetem, a türelem is. Jómagam sokkal türelmetlenebb vagyok, mikor új kutató sairól beszél.

– A fényterápia új felhasználási területéről van szó. Évekkel ezelőtt állatokon végeztünk vizsgálatokat. Egeket kezeltünk a polarizált fényvel, aminek hatására immunrendszerük mérhetően aktivizálódott.

Ezután az Állatorvostudományi Egyetem három tanszékén spontán daganatos kutyákon folytattak hasonló kezeléseket. Egyikük szarkómás volt, egy másiknak nyirokrendszeri daganata volt, a harmadiknak emlőtumorja. Eddig hét spontán daganatos kutya polarizált fényvel történő kezelését zárták le. Az immunológusok véleménye szerint a legagresszívabb daganatokkal rendelkező kutyák immunrendszere aktivizálódott leginkább a kéthetes, rendszeres polarizált fénykezelés ideje alatt és azt követően.

Most azon fáradozunk, hogy az állatok esetében már sikeresnek bizonyult, immunstimuláción alapuló, új terápiás módszert mihamarabb alkalmazhassuk az emberek kezelésében is.

Márta lelkesedésével együtt is józan tudós. Nem hiszi, hogy megtalálta volna a rák vagy az AIDS ellenszerét. De azt igen, hogy a súlyosan beteg emberek életminőségét javíthatja a fényterápia újfajta felhasználása. És már ez is óriási eredmény...

S ha most megkérdem tőlem, miért nem lett e portré címe First Lady, elárulom. Mert Fenyő Márta nem szeretne volna. Ő túl szerény ehhez. Hittem volna, álszerény csupán. De találkozásaink során megtudtam róla, mennyire hálás a sorsnak, hogy élete így alakult. Hogy mennyire megbecsüli, hogy végre jó autója van, hogy ma már megveheti a szép ruhákat, a mai árak mellett megengedheti magának és családjának a rendszeres és költséges testedzést, és már csak az időhiány szab gátat utazásainak. S bár fejtorésemnek számtalan címváriáció lett az eredménye, úgy is, mint: A fény nagyasszonya, A „fényes” Fe-



nyő Márta, A biológia forradalmára, A három „T” filozófiája, végül az ő egyik mondatát választottam rendhagyó módon a cikk végére címként:

„Az út egyenes volt, bár roppantul göröngyös.”

Bayer Ilona